

Soome sukeldujad kaardistavad Osmussaare sadamat

SISU

Muundtaimed tulevad

Eesti põldudele võib varsti ilmuda muundatud geenidega mais.

Loe lk 2

Linnuses läheb lahinguks

Keskaja kultuuri kursustel käinud noored hakkavad täna omavalmistatud mookade-kilpidega lahingut pidama.

Loe lk 3

Koerte elu

Koerapidaja Mihkel Mutt arutleb koerte raske elu üle.

Loe lk 4

Arstidünastia

Kirurg Tõnu ja naisteast Heli Talving on ka oma pojad arstiks kasvatanud.

Loe lk 5

Klaaslinn Haapsalu

Viie näitusel ja kuumklaasimüügil näeb, mida kõike on võimalik klaasist teha.

Loe lk 6

Vana maja väärtus on vanus

Muinsuskaitseinspektor Kalli Pets õpetab, millele maja renoveerides tähelepanu pöörata.

Loe lk 7

OHOO!

Minister avab meremuusikafestivali

Haapsalu I meremuusikafestivali avab pühapäeval piiskoplinnuses kultuuri-minister Urmas Paet.

Festivalil pokuvad koduleidavate artistide kõrval head meremuusikaküla lised kuuest välismaalt. Kaugeim tulija on Austraalias.

Haapsalu piiskoplinnuse väravad avatakse festivali külastajatele kell 15, mil päevajuhid õed Aknad lauldes külastajate vastu võtavad.

Ametlik avamine on kell 17. Peale kultuuriministri ütleva avasõnad ka Haapsalu linnapea Toet Kallasvee.

Aivar Öpa
aivar@le.ee

Kümme Soome sukeldujat uurib Osmussaare Storhamne sadamat ja kaardistab merepõhja.

„Suuri leide veel ei ole. Seni oleme leidnud ankruid ja muud vähest,” rääkis sukeldujate juht Harri Köykkälä, „kuid me ei kaota lootust.”

Köykkälä sõnal on sukeldujate tähtsaim töö sadamaala ja Grimbruse merepõhja kaardistamine. „Ligume ruudukaupaga ja joonistame merepõhja täpselt üles.”

Ekspeditsioon koosneb kahe Soome sukeldujate ühenduse – Hanko merearheoloogia ja – antropoloogia seltsi MAAS ning Helsingi seltsi Sukelajat RY – liikmetest. Ka 15 m pikk laev Maija, mida ekspeditsioon kasutab, kuulub Sukelajat RY-le.

Akvalangistid on kõik vabatahtlikud ja töötavad Osmussaarel oma vabast ajast. „See on meile kui puhkus,” ütles Köykkälä.

Sukeldujate ekspeditsioon töötab käsitöös Läänemaa muuseumiga, ka kõik merepõhja leiud jõuab muuseumi.

Uusa ilmaga sukelduvad akvalangistid kolm korda päevas vee alla. Esmaspäeval tööd alustanud ekspeditsioon töötab veel nädal aega, kui ilm toimiks et pöördub.

Soomlased olid Osmussaarel ka muilu. Köykkälä sõnal käidi siis paiku uurimas ja tänavust ekspeditsiooni ette valmistamas.

„Eesti veed on huvitavad, ka

Arheoloogid Osmussaarel

Helsingi huvisukeldujate laev Maija aitab soome alveearheoloogidel Osmussaare sadamat uurida.

nähtavus on siin parem kui Soomes,” põhjendas Köykkälä, miks soomlased just siin merepõhja uurivad. Tema

andmeil on soome akvalangistid Eestis esimene kord nii hulgakesi ja suure varustusega tegutseda.

SAMAL TEEMAL

Osmussaarel elati juba pronksiajal

Arheoloog Matti Mandel leidis Osmussaare kabeli lähedusest arvatavasti meie ajaarvamise alguse ülatruva asustuse jälgi.

Nädala alguses Osmussaart uurinud arheoloog Matti Mandel sattus Jeesuse kabeli varemete lähedal vana asustuse jälgedele.

„Kiibukihil paistis silma tuime umbes 10 cm paksune tupevat püstitusjälgedega kiht,” kirjeldas Mandel. Kihist leiti mitmes põletusastmes purunenud või purustatud loomajänteid, samuti teravaseriivide tükke. Pole veel selge, millisele loomale luud kuulusid, kuid Matti Mandel oletas, et tegemist võiks olla näiteks hüljegega.

Arheoloog sõnal võiks esmapilgul arvata, et tegemist on kivisege asulakohaga. Nii varane see siiski olla ei saa, sest 3000 aastat tagasi ei ültunud saar veel veest välja. „Hea löökomadusega tulekivi on kasutatud ka kivijale järgnenud pronksiajal ja isegi rauaaja alguses,” selgitas Mandel.

Tema sõnal võis tegemist olla ajutise peatuspaigaga.

mis asus kõrgendiku idapoolse küljel, läänetuulte eest varjatult väikeses lohus. „Igal juhul on see uurimist väärt objekt,” rääkis arheoloog ja liis, et võib-olla õnnestub saarel leida jälgi ka viikingiaegsest asustusest.

Pole välistatud, et asulakoht võis jääda kabeli alla. „Seal on aga surnuaed ja seal me kaevata ei saa,” ütles Mandel.

Põhjalikum uurimistöö on arheoloogidel kavas järgmisel suvel. Matti Mandel lootis, et ehk õnnestub siis leida ka täpselt dateeritavaid esemeid.

Arheoloogidel on kavas uurida, kas saare alnus küla rajati oma praegusele kohale 14.-15. sajandil, nagu seni arvatud, või juba varem. Esimesed testid Osmussaare elanikest pärinevad 14. sajandist.

Saare rootsikeelne nimi Odensholm on seda paika lubanud seostada põhjala jumala Odini ja on oletatud, et 9.-10. sajandil võis see olla viikingite peatuspaik suurel idateel araabia maailma.

Arheoloogilisel pole Osmussaart varem uuritud.

Kaire Reiljan

Varem on Hanko ja Helsingi harrastussukeldujad uurinud Teises maailmasõjas mere kukkunud lennukite vrakke.

sh kuulsat Kalevalat. Samuti on olnud laevavrakke uurimises ning vanade kahurite veest väljatoomises.

Trigert Invest jätkab kohtuvaidlust

Andrus Karnau
andrus@le.ee

Tallinna halduskohus jättis rahuldama sanatooriumi „Laine” aktsiate ebaõnnestunud erastaja kaebuse, millega viimane nõudis Haapsalu linnavolikogu otsuse tühistamist.

OÜ Trigert Invest kaebas muilu kohtusse linnavolikogu otsuse, millega volikogu tühistas sanatooriumi „Laine” haldava ASI Haapsalu Kuurort aktsiate oksjoni tulemuse. Trigert Invest oli märtsis 2002 oksjoni võitnud, pakkudes 20,9 mln kr.

Linnavolikogu tühistas oma otsuse, kui Trigert Invest ei sõlmimata ostjast sõltuvast asjaolust ehk tema rahalistest vahendite puudumisest lepingu sõlmimise tähtaaja lõppemise

„Laine” teine erastamine

- 22. märts 2002 — Laine haldava ASI Haapsalu Kuurort 50,0012 protsendi aktsiate enampakkumine, mille võitis 20,815 mln kr pakkumusega OÜ Trigert Invest.
- 28. märts 2002 — Haapsalu linnavolikogu tunnistas Trigert Investi oksjoni võitjaks.
- 2. mai 2002 — erastamisepingu sõlmimise tähtaeg. Trigert Investi esindajad lepingut ei sõlmimise ajajärgul, sest ei saanud raha kokku. Ugi mil-

jon krooni käsiraha jääb linnale, mille viimane kulutab teeremondiks.

„[...] töendamist on leidnud, et aktsiate ostmis- müügi leping jäi sõlmimata ostjast sõltuvast asjaolust ehk tema rahalistest vahendite puudumisest lepingu sõlmimise tähtaaja lõppemise

st. „Raha kohta praegu tõendeid esitada ei ole.”

- 31. mai 2002 — Haapsalu linnavolikogu keeldub ajajärgul oksjoni tulemusest.
- 3. juuli 2002 — Trigert Invest kaebab linnavolikogu otsuse halduskohusse.
- 3. oktoober 2002 — Tallinna halduskohus hakkab kaebust arutama.
- 11. juuli 2003 — Tallinna halduskohus jätab Trigert Investi kaebuse rahuldama.

Allikas: Lääne Elu

seni seisuga 02.06.2002,” kirjutas Altnurme otsuses.

Otsusest selgub, et kohus palus Trigert Investi esindajail korduvalt tõendada erastamisepingu sõlmimiseks vajalikku raha olemasolu. Trigert Investi osanik Hannes Torn

ütles juunis peetud kohtuistungil: „Raha kohta praegu tõendeid esitada ei ole.” „Seega on kaebaja väidet raha olemasolu kohta lepingu sõlmimise tähtaaja (või isegi sellele järgnevatel päevadel) töendamata ja paljasõnalisel,” märkis kohtunik otsuses.

Kohus leidis, et vaidlustatud volikogu 31. mai 2002 otsus oli nii faktiliselt kui ka õiguslikult piisavalt motiveeritud ning sisuliselt õiguspärane. Trigert Investil on õigus 30 päeva jooksul riigikohtusse kaevata. Firma esindaja Leonid Jakerson ütles eile, et kaebab edasi. „Peaaegu küll kliendiga nõu pidama, aga lihtsalt kaebame edasi. Vaevalt on kohtuotsusest põhjendused, millega minu klient nõustub.” Trigerti üks omanikke, hulgimüügi firma Jungent juhatuse esimees Alger Närska

poelnud eile ajakirjanikele kättesaadav.

Haapsalu aselinnapea Martin Schwind ütles, et kui Trigert Invest kavatses otsuse edasi kaevata, toob see linnavalitsusele kaela kuluka ja tülikas kohtuasja.

Eksohinnapea ja sanatooriumi „Laine” suuromanik Urmas Sukles ütles, et vaidlus Trigert Investiga ei mõjuta sanatooriumi ega linnavalitsuse mainet ja tegevust.

„Laine” töötab päris hästi edasi. See aasta läheb plaanimärkselt. Ma ei usu, et turistide tulekut võiks omandivaidlus mõjutada,” ütles ta. „Halduskohu otsus on loogiline.”

Sukles sõnas, et kui oksjoni võitnuks teiseks jäänu (turismiairimehe Tarmo Sumburgiga seotud OÜ Nemor Kinnisvara), toonuks see linnakassasse 17-18 mln krooni.